

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Hledání biologických kořenů

Mikulov, 16. 11. 2018

Mgr. Alice Trávníková, Mgr. Lucia Skorušová

Právní úprava – kdo má právo hledat své kořeny?

OZ – povinnost osvojitelů informovat osvojené o osvojení jakmile je to možné, nejpozději nástupem povinné školní docházky, právo seznámit se s obsahem spisu v řízení o osvojení (zletilost, či s osvojiteli)

ZOSPOD – nahlížení do správního spisu (zletilost, či s osvojiteli)

Zákon o matrikách – právo nahlížet do matriční knihy (12 let, či s osvojiteli, utajení osvojení – zletilost)

Úmluva o právech dítěte

- čl. 7 - právo znát své rodiče a právo na jejich péči
- čl. 8 - právo uchovat si svoji identitu (představu o sobě samém)

Úmluva o ochraně dětí a spolupráci při mezinárodním osvojení z 29. 5. 1993

- čl. 9 a čl. 30 - odpovědnost ve věcech zachování informací o původu osvojeného a přístupu osvojeného a osvojitelů k těmto informacím s odkazem na vnitrostátní úpravu členských zemí

Zkušenost UMPOD

Zvyšující se počet dotazů na informace o biologické rodině

- vzrůstající povědomí osvojitelů o důležitosti historie dítěte (již v období přípravy na osvojení)
- stoupající kvalita postadopční péče (celosvětově silné téma biokořenů)
- Od roku 2000 osvojeno z ČR do zahraničí přes 650 dětí - osvojené děti dospívají

nutnost reakce

Reakce UMPOD

Vytvoření dopisů

- pro klienty
- pro ÚO/pověřené organizace
- na web

Vytvoření koncepce

- východiska
- přístup a filosofie UMPOD
- možnosti a postup UMPOD

Přínosy a rizika znalosti biologických kořenů

Přínosy

- zlepšení psychického prospívání (budování identity)
 - zabránění idealizace biologické rodiny
 - naplnění potřeby člověka po informacích
 - rozvoj kulturní a etnické identity
-
- význam pro biologického rodiče i osvojitele

Rizika

- zabránění zpracování (uzavření) ztráty
- zvyšování nejistoty u osvojitelů
- nepříznivý dopad kontaktů na dítě (odmítnutí)

Přístup a filosofie UMPOD

- **maximální informovanost** osvojitelů **před** samotným procesem osvojení a **v průběhu interakce** (zdravotní, rodinná a sociální anamnéza, akt.stav; kontakt se soc.pracovníkem, pěstouny, institucemi...)
- **podpora** při následném pátrání (obvykle od období dospívání dítěte až do dospělosti)
- UMPOD **nezprostředkovává** osobní setkání (ani nepředává adresy) - nezbytná pomoc specializovaných odborníků (je třeba ctít bezpečí a emoční připravenost všech zúčastněných)!

Informace sděleny dle toho, kdo informace žádá

- osvojitelská rodina/ osvojenec
- biologický sourozenec/ biologický rodič

Poradenství osvojitelské rodině/ zletilému osvojenci

- zjištění aktuálních informací o biolog. rodině (OSPOD, při souhlasu biolog. rodiny větší možnosti)
- informace ze spisu na Úřadu
- zpřístupnění spisové dokumentace
- odborná konzultace s dítětem / osvoj. rodinou (zjištění očekávání)
- zprostředkování kontaktu s ústavním zařízením/pěstounem
- vysvětlení možnosti využití vyhledávání přes MV ČR /matriky
- přiblížení české/ romské kultury

Informace biologické rodině

Sourozenci

- rok předání do péče a osvojení
- obecné informace o osvojitelích (povolání, obecně, kde žijí, zájmy...)
- jak se sourozenci daří, škola, obor studia, zájmy...
- vysvětlení proč a které informace nelze poskytnout, ale že budeme informovat o jeho zájmu

Biologickému rodiči

- informaci, že bylo dítě osvojeno, a že nemůžeme poskytovat žádné další informace (odkaz na právní volnost dítěte)
- sdělíme, že budeme informovat o jeho zájmu a podpoříme, že se lze na Úřad opakovaně ptát v průběhu let znovu

2009

██████████ se narodil v srpnu 2009 v Brně.
Hned z porodnice byl soudem umístěn v Dětském centru.
Nikdo ho zde nenavštěvoval.

2011

Soud rozhodl, že úřady mohou hledat pro ██████████ adoptivní rodinu.

2012

V lednu maminka žádá soud, aby mohl být ██████████ u ní.
Zpočátku ho navštěvovala, ale potom za ním chodit přestala.
Na podzim soud rozhodl, že ██████████ dál zůstane v dětském centru.

2013

V dubnu byli pro ██████████ nalezeni noví rodiče ze zahraničí.
Pán je truhlář a paní zdravotní sestra. Bydlí v malém domku na vesnici a oba jsou moc milí.

V květnu přijíždí noví rodiče za ██████████ do Brna, seznamují se,
učí ho mluvit svým jazykem a tráví s ním skoro všechnen čas.
Brzy bylo rozhodnuto, že ██████████ může žít v zahraničí s lidmi,
kteří se chtějí stát jeho rodiči. ██████████ přijíždí.

Aby noví rodiče mohli ██████████ učít to, že je z Česka a má tady
bratra, chtějí informace o ██████████ a jeho fotku. Dostanou pár
informací o tom, jak se ██████████ daří.

2014

██████████ už úplně rozumí novému jazyku, a taky velmi dobře cizím
jazykem mluví. Doma je moc spokojen, přijímá rodinu jako
vlastní.

2015

██████████ má 6 let, rád jezdí na koloběžce, dětském traktoru, skáče
na trampolíně, začal lyžovat. Rád se stará o mladší děti.

2016

██████████ je sportovně nadaný, rád lyžuje, jezdí na kole, inline
bruslích, skáče na trampolíně (umí salto). Chodil do přípravné
třídy, kde se naučil číst a psát. V rodině je moc spokojený.

2017

██████████ bude mít 8 let, chodí do první třídy a má se dobře.
V červnu úřad pošle ██████████ ročně informaci, že se ozval jeho
bratr ██████████

Ahoj [redacted]
jmenuji se Lucia a pracuji na Úřadu v České republice. Zařizujeme, aby děti, které nemohou žít s mámou a tátou, kterým se narodily, našly novou mámě a nového tatínka v jiné zemi.

Takhle náš Úřad našel novou mámu a tátu tobě i tvým sourozencům N [redacted] a D [redacted].

Lucia Skorušová

lucia.skorusova@umpod.cz

Proč ti píšu?

Vím, že si s mámou a s tátou někdy povídáš o tom, že jsi se narodil v České republice. Dokonce si prý voláš s Dagmar, která se o tebe v Česku starala. Protože máš kromě [redacted] několik sourozenců a jeden z nich se narodil jen nedávno a je ještě malé miminko, posílám ti o něm informace. Každé dítě v každé zemi má totiž právo vědět, odkud pochází, jakým rodičům se narodilo a kdo jsou jeho sourozenci.

Kdo je tvá biologická rodina?

Máma a táta, kterým jsi se narodil:

- máma se jmenuje [redacted]
- když si byl miminko, nedokázala se o tebe postarat
- o tátovi toho bohužel moc nevíme, s mámou moc dlouho nebydlel

Tví biologičtí sourozenci narození v České republice:

- S [redacted] (narozený v roce 2006)
- S [redacted] (narozen v roce 2009)
- F [redacted] (narozen v roce 2012)
- D [redacted] a N [redacted] (narození v roce 2014)- adoptování rodinou na Islandu. Zatím si je neviděl, ale rodiče ti o nich vyprávějí. I jim o tobě jejich rodiče vyprávějí.
- Z [redacted] (narozená v roce 2015)
- E [redacted] (narozená v roce 2017)

Kdo je tvá opravdová rodina?

To určitě víš. Máma [redacted] a táta [redacted]
[redacted] a bratr [redacted]. To jsou ti, kteří tě milují a s láskou vychovávají.

Baldur [redacted], posílám ti informace o sestře Z [redacted] a E [redacted], které bydlí v Česku. Obě jsou zatím malé a neví o tobě. Zdena má novou mámu a tátu v Česku. Její máma a táta se chtějí s tvými rodiči kamarádit. Budou jim psát a volat, takže ji určitě brzy uvidíš aspoň na fotkách. O Elišku se stará máma, které si se narodil, N [redacted]. Více informací o E [redacted] a ostatních sourozencích nemáme. Lucka.

Statistika

2017 – 10/2018: **16** případů

- 8 dotazů dospělých osvojců/osvojitelských rodin
- 6 dotazů sourozenců
- 2 dotazy biologických rodičů

- 2 případy zapojení biologické rodiny

+ Další dotazy, které jsou statisticky neevidovány (pouze dotaz/odpověď bez větší intervence)

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad pro mezinárodněprávní
ochranu dětí

Děkujeme za pozornost